

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır

13 sentyabr 2017-ci il № 68 (2185)

Qiyməti 25 qəpik

“Müqəddəs məscidlərimizi dağıdan Ermənistan müsəlman ölkələrinin dostu ola bilməz”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Astanada İƏT-in elm və texnologiya üzrə birinci Sammitində iştirak edib

AZƏRTAC-ın məlumatına əsasən, sentyabrın 10-da Qazaxıstanın paytaxtı Astanada İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) elm və texnologiya üzrə birinci Sammiti keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sammitdə iştirak edib.

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının elm və texnologiya üzrə birinci Sammiti Qazaxıstan Prezidenti Nursultan Nazarbayev'in ötən ilin aprelinde İƏT-in İstanbulda keçirilən XIII Zirvə toplantısında irəli sürdüyü təşəbbüsə əsasən təşkil olunub.

İƏT-in elm və texnologiya üzrə birinci Sammitində təşkilata üzv olan 57 ölkənin dövlət və hökumət başçıları, elm və texnologiya məsələləri üzrə məsul nazirlər, müşahidəçi ölkələrdən, eləcə də beynəlxalq təşkilatlardan 80-dək nümayəndə heyəti iştirak edib.

Sammit müqəddəs "Quranı-Kərim"dən ayələrin oxunması ilə başlanıb.

Sammitin açılış sessiyasında çıxış edən Qazaxıstan Prezidenti Nursultan Nazarbayev son zamanlar İslam ümmətinin çətin sınaqlarla üzləşdiyini, müsəlman ölkələrində ekstremist və terrorçu təşkilatların yayıldığını təəssüf hissi ilə qeyd edərək bildirib ki, bundan daha çox İslam ölkələri əziyyət çəkir. Eyni zamanda, bu, Qərb ölkələrində islamofobiya meyillərinin, eləcə də müsəlmanlara qarşı zorakılığın artmasına səbəb olur. Myanmada müsəlmanlara qarşı yaşanan kütləvi zorakılıq hallarının İslam ölkələrində dərin narahatlıq doğurduğunu ifadə edən Qazaxıstan Prezidenti bu problemin dialoq yolu ilə BMT-nin əsas prinsipləri əsasında həll edilməsinin vacibliyini bildirib. Prezident Nursultan Nazarbayev İslam ölkələ-

rində elm və texnologiyanın inkişaf etdirilməsi üçün "G-20" formatında beynəlxalq forumun yaradılmasının vacibliyini qeyd edib. Qazaxıstan dövlətinin başçısı bu sahədə Qərb ölkələri ilə səmərəli əməkdaşlığın qurulmasının vacibliyini bildirib və bu baxımdan belə sammitlərin əhəmiyyətini vurğulayıb. Nursultan Nazarbayev Astana Sammitinin İslam dünyasında əməkdaşlığın inkişafına təkan verəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan müasir dövrdə cəmiyyətin tərəqqisində mühüm rol oynayan elm və texnologiyanın İslam ölkələrində inkişaf etdirilməsinə həsr olunan Sammitin önəmli rolunu vurğulayıb. Türkiyənin son illər elm və texnologiya sahəsində təhsil imkanlarının genişləndirilməsinə, mühüm program və tədbirlərin reallaşdırılmasına

xüsusi diqqət yetirdiyini söyləyən Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan ölkəsində İƏT-ə üzv dövlətlərdən 9500 tələbənin təhsil aldığı qeyd edib. İslam aləmində son dövrdə yaşanan proseslərin müsəlman ölkələri arasında əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsi zərurətini ortaya çıxardığını deyən Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan elm və texnologiyanın inkişaf etdirilməsi məqsədilə irəli sürülən təşəbbüslərə siyasi dəstəyin verilməsinin vacibliyini bildirib.

Pakistan İslam Respublikasının Prezidenti Məmnun Hüseyin müsəlman ölkələrində də elm və texnologiyanın inkişafına xidmət edəcək belə bir Sammitin təşkilini yüksək qiymətləndirib. Bildirib ki, bu Sammitdə qəbul olunacaq qərarlar müsəlman ölkələrində elm və texnologiyanın inkişafı sahəsində görülən işlərə bö-

yük təkan verəcək. Bu baxımdan elm və texnologiya sahəsində nailiyyətlərin dəstəklənməsi çox böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Başqa ölkələrin də rəsmi nümayəndələri tədbirdə çıxış edərək belə sammitin keçirilməsinin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini bildirdilər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sessiyada çıxış etdi:

- Bismillahir-rəhmanir-rəhim. Əziz dostlar.

Qazaxıstan torpağında yenedən olmağımdan çox məmnunam. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) elm və texnologiya üzrə birinci Sammitinin keçirilməsini yüksək qiymətləndirirəm.

Azərbaycan İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının fəal üzvüdür. Son bir neçə ildə Azərbaycanda İƏT-ə üzv ölkələrin

xarici işlər, mədəniyyət, turizm, təhsil, əmək və digər nazirlərinin 10-a yaxın görüşü keçirilmişdir. Biz təşkilata üzv ölkələrlə həm ikitərəfli formatda, həm də beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində fəal əməkdaşlıq edirik. Azərbaycan üzv olduğu beynəlxalq təşkilatlarda müsəlman ölkələrini daim dəstəkləyir. İƏT də öz növbəsində Azərbaycana böyük dəstək göstərir və ölkəmizin apardığı siyasətə yüksək qiymət verir. İƏT daim Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunulmazlığı çərçivəsində həllini dəstəkləyən ədalətli mövqə nümayiş etdirib və Azərbaycanın ədalətli mövqeyini əks etdirən bir çox qətnamələr qəbul edib.

(Ardı 2-ci səhifədə)

“Müqəddəs məscidlərimizi dağıdan Ermənistan müsəlman ölkələrinin dostu ola bilməz”

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Keçən il İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Türkiyədə keçirilmiş Zirvə görüşündə Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü ilə əlaqədar Təmas Qrupu yaradılmışdır. Biz bu qərarı çox yüksək qiymətləndiririk və bu ədalətli mövqeyə görə İÖT-ə və onun üzvlərinə təşəkkürümüzü bildiririk.

BMT Təhlükəsizlik Şurası münaqişə ilə bağlı dörd qətnamə qəbul edib. Bu qətnamələrdə Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal edilmiş torpaqlardan dərhal və qeydşərtsiz çıxarılması tələb olunur. Ermənistan bu qətnamələri icra etmir və buna görə onlara qarşı sanksiyalar tətbiq olunur. Bu, ikili standartlardır. Ermənistan 25 ildən çoxdur ki, Azərbaycanın əzəli, tarixi torpağı olan Dağlıq Qarabağı və digər yeddi rayonumuzu işğal edib. Bu təcavüz nəticəsində torpaqlarımızın 20 faizi işğal altına düşüb, bir milyondan artıq azərbaycanlı öz doğma torpağında qaçqın və köçkün vəziyyətində yaşayır. Ermənilər xalqımıza qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparmışlar, Ermənistan hərbi cinayətlər törətmişdir.

1992-ci ildə Ermənistan Xocalı soyqırımını törətmişdir. Bu hərbi cinayət nəticəsində 613 dinc azərbaycanlı erməni faşistləri tərəfindən vəhşicəsinə qətlə yetirilib. Onlardan 106-sı qadın və 63-ü uşaqdır. Minlərlə insan itkin düşüb və yaralanıb. Ondən çox ölkə Xocalı soyqırımını rəsmən tanıyıb.

Erməni vəhşiliyi bu gün də davam edir. Bu ilin iyul ayında iki yaşlı azərbaycanlı körpə nənesi ilə birlikdə ermənilər tərəfindən atılan mermi nəticəsində həyatını itirmişdir. Bu, vəhşilikdir. Bu, erməni faşizminin növbəti qanlı cinayətidir.

İşğal edilmiş torpaqlarımızda Ermənistan rəhbərliyinin göstərişi ilə bütün məscidlərimiz dağıdılıb. Şuşa, Ağdam və digər şəhərlərimizin dağıdılmış məscidlərinin fotoşəkilləri erməni vandalizminin sənədi sübutudur.

Ermənistanda islamofobiya pik həddə çatıb. Ermənistan çox çalışır ki, müxtəlif müsəlman ölkələri ilə əlaqələrini genişləndirsin. Onların riyakar və yalan sözlərinə inanmaq lazımdır deyil. Azərbaycanda müqəddəs məscidlərimizi dağıdan Ermənistan müsəlman ölkələrinin dostu ola bilməz.

Keçən ilin aprel ayında qəhrəman Azərbaycan Ordusu torpağımızın bir hissəsini erməni işğalçılarından azad edib. Biz orada yeni qəsəbə salmışıq. 150 evdən ibarət Cocuq Mərcanlı qəsəbəsində məktəb, tibb mərkəzi və məscid tikilib. Ermənilər tərəfindən dağıdılmış Şuşa məscidinin bənzərini biz işğaldan azad edilmiş Cocuq Mərcanlı qəsəbəsində tikdik. Bu, bir daha

Azərbaycan xalqının yenilməz ruhunu, öz dini dəyərlərinə bağlılığını göstərir. Ermənilər məscidlərimizi dağıdıblar. Ancaq bu məscidlər bizim qəlbində ucaldılıb, onları heç bir qüvvə dağıda bilməz.

Azərbaycan İslam həmrəyliyi işinə böyük töhfə verir. Biz dünyanın müxtəlif bölgələrində son vaxtlar Myanmada Rohingya müsəlmanlarına qarşı həyata keçirilən qətləmlər və kütləvi zorakılıq hallarını qətiyyətlə pisləyirik. Biz beynəlxalq təşkilatları, dünya ictimaiyyətini, siyasi və dini liderləri Myanmada baş verən hadisələrin qarşısının alınması üçün zəruri addımlar atmağa çağırırıq. Yeri gəlmişkən, bildirmək istəyirəm ki, sentyabrın 8-də Azərbaycan Rohingya qaçqınlarına humanitar yardım - 100 ton ərzaq məhsulu göndərmişdir.

2017-ci il Azərbaycanda

“İslam Həmrəyliyi İli” elan olunub. Eyni zamanda, bu il Azərbaycanda IV İslam Həmrəyliyi Oyunları keçirilmişdir. Bu möhtəşəm dostluq və qardaşlıq bayramında 50-dən çox müsəlman ölkəsi iştirak etmişdir. Əminəm ki, üç minə yaxın idmançı və minlərlə qonaq Bakıdan ən xoş təəssüratlarla ayrılmışdır.

Azərbaycan sürətlə inkişaf edən ölkədir. Son 14 il ərzində ölkəmizin ümumi daxili məhsulu üç dəfədən çox artmışdır. Bir milyon 600 min iş yeri yaradılmışdır. Yoxsulluq beş faiz səviyyəsinə düşmüşdür. Savadlılıq isə 100 faizə yaxındır. Azərbaycanda elm və müasir texnologiyalar uğurla inkişaf edir. Azərbaycan dünyanın kosmik klubunun məhdud sayda olan üzvlərindən biridir.

Çıxışımın sonunda qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycan bundan sonra da İÖT-in fəal üzvü kimi İslam həmrəyliyinin möhkəmlənməsinə öz töhfəsini verəcək. Sağ olun.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

12 sentyabr 2017-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 134 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Noyemberyan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə, İcevan rayonunun Berkaber, Paravakar kəndlərində yerləşən mövqelərdən Ağstafa rayonunun Köhnəqışlaq, Qazax rayonunun Kəmərli, Qaymaqlı kəndlərində, Berd rayonunun Çinari, Ayqədor kəndlərində yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Ağdam, Koxanəbi, Muncuqlu kəndlərində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqeləri atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyax, Çiləbürt, Ağdam rayonunun Şıxlar, Baş Qərvənd, Cəvahirli, Qaraqaşlı, Yusifcanlı, Mərzili, Xocavənd rayonunun Kuropatkino, Füzuli rayonunun Aşağı Vey-səlli, Qobu Dilağarda, Qərvənd, Qaraxanbəyli, Qorqan, Kürdlər, Horadiz, Cəbrayıl rayonunun Nüzgar və Mehdili kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər, Ağdam və Xocavənd rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də Silahlı Qüvvələrimizin mövqeləri atəşə tutulub.

Gənc zabitlərimiz

Şərəfli peşə

Ümummilli lider Heydər Əliyev qeyd edirdi ki, hər bir peşə şərəflidir, ancaq Vətəni qorumaq peşəsi hər bir peşədən üstündür, şərəflidir. Qürurverici peşələrdən söz düşəndə hər birimiz ilk olaraq hərbi peşəsi haqqında düşünürük.

"N" hərbi hissəsində qəzetimizə məqalələr hazırlamaq üçün qeydlər götürəndə leytenant Sahib Aliyevin də vətənpərvər zabit olması, nümunəvi xidməti haqqında danışdılar. Gənc zabiti oxucularımıza ta-

nıtmaq üçün görüşüb, söhbətləşdim.

Leytenant ideoloji otaqda əsgərlərə ictimai-siyasi hazırlıq məşğələsi keçirdi. Dərs prosesini izləyib, sülhməramlı zabitin şəxsi heyətə aşladığı mövzuya diqqət yetirdim. O, mövzunu əhatəli şəkildə əsgərlərə izah edirdi.

- Artıq neçə ildir ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri beynəlxalq sülhməramlı qüvvələr tərkibində nəcib missiya yerinə yetirir, - leytenant dedi. - Hazırda Əfqanıstandakı hərbi kontingentimiz xidmətini davam etdirir və şəxsi heyətinin tərkibi rotasiya planına uyğun olaraq qruplarla dəyişdirilir. Döyüş hazırlığı planına əsasən gündəlik və praktiki dərslərimiz sinif otaqlarında, maket ərazi üzərində keçirilir. Nəzarət keçid məntəqələrində patrul fəaliyyətinin qaydaları, digər praktik biliklər və verdişlər

şəxsi heyətə aşlanı. İctimai-siyasi hazırlıq məşğələlərində isə şəxsi heyətin siyasi məlumatlandırılması daim diqqət mərkəzindədir.

Oyrəndim ki, gənc zabit Şəmkir rayonunun Düyərli kəndində anadan olub. Daxilində layiqli vətəndaş olmaq istəyi indi təqaüddə olan zabit

babasının söhbətləri, tövsiyələri ilə daha da güclənib. Onu Cəmiş Naxçıvanski adına Hərbi Liseyə gətirən də Vətənin xeyirli övlad olmaq istəyi olub. Vətənpərvər gənc hərbi təhsilini bitirdikdən sonra sülhməramlı taborun təlim komandiri kimi xidmətə başlayıb. Leytenant şəhid qohumu-

nun məzarını ziyarət edərkən keçirdiyi hisslərdən də söz açdı. Qeyd etdi ki, Vətən uğrunda, ən müqəddəs amal naminə fədakarlıq göstərməyi, bu yolda canını da əsirgəməməyi qarşısına məqsəd qoyub. "Bu gün ordumuz regionun ən güclü ordusudur. Bizlər qalib ordunun zabitləri olaraq tezliklə xoş bir müjdəni xalqımıza çatdıracağıq."

Vətəni qorumaq, onun bir qarış torpağını canından əziz bilmək hər birimizin vətəndaşlıq borcudur. Leytenant Sahib Aliyev bunu bir borc yox, Vətən məhəbbətinin yaşarlılığı, xalqına, millətinə sevgisi bilir.

Gənc zabitlə söhbətdən xoş təəssüratlarla ayrıldım. Azərbaycan Ordusunda on minlərlə gənc Vətənə sədaqətə xidmət edir. İnanıram ki, Sahib kimi oğulların sayəsində əzəli və əbədi torpaqlarımız düşməndən mütləq azad ediləcəkdir.

**Leytenant
Günay TAĞIYEVA,
"Azərbaycan Ordusu",
fotolar
ÇAVUŞ
Namiq PƏNAHOVDUR**

Azərbaycan və İsrail Müdafiə nazirlərinin görüşü keçirilib

Sentyabrın 11-də Tel-Əviv şəhərində Azərbaycanın Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovla İsrailin Müdafiə naziri cənab Aviqdor Liberman arasında görüş keçirilib.

Protokola uyğun olaraq İsrail Müdafiə Nazirliyində Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəsmi qarşılama mərasimi keçirilib.

Müdafiə nazirləri Fəxri Qarvulun önündən keçdikdən və

Dövlət himnləri səsləndirildikdən sonra nazirlərin təkbətək görüşü baş tutub.

Nümayəndə heyətlərinin geniş tərkibdə keçirilən görüşündə tərəflər regional təhlükəsizlik, öl-

kələrimiz arasında hərbi, hərbi-texniki və digər qarşılıqlı marağ doğuran sahələrdə əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə ediblər.

**Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti**

Azərbaycanın Müdafiə naziri "Yad Vaşem" memorial kompleksini ziyarət edib

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, İsrailə rəsmi səfəri çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin nümayəndə heyəti İkinci Dünya müharibəsi illərində nasizmin qurbanı olmuş yəhudi xalqının nümayəndələrinin xatirəsinə ucaldılan "Yad Vaşem" memorial kompleksini ziyarət edib.

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Holokost qurbanlarının abidəsi önünə əklil qoyub və xatirə kitabını imzalayıb.

Müdafiə naziri Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Albert Aqarunovun qardaşı ilə görüşüb

İsrailə rəsmi səfəri çərçivəsində Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov bu ölkədə yaşayan Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Albert Aqarunovun qardaşı Rantik Aqarunovla görüşüb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, görüş zamanı ölkəmizin ərazi bütövlüyü və torpaqlarımızın müdafiəsi uğrunda şəhid olmuş Vətən övladlarının xatirəsi yad edilib, o cümlədən A.Aqarunovun həyat yolu, döyüşlərdə iştirakı bir daha xatırlanıb. Bildirilib ki, ölkəmizdə yaşayan digər xalqların nümayəndələri kimi, yəhudi əsilli bu qəhrəman da Azərbaycanı daim vətəni bilmiş, torpağı uğrunda döyüşmüş, canını onun müstəqilliyi və suverenliyi uğrunda fəda etmişdir.

R.Aqarunov qardaşının xatirəsinə göstərilən yüksək diqqət və qayğıya görə ailəsi adından Azərbaycan dövlətinə minnətdarlığını bildirib.

R.Aqarunov qardaşının xatirəsinə göstərilən yüksək diqqət və qayğıya görə ailəsi adından Azərbaycan dövlətinə minnətdarlığını bildirib.

Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının temas xəttində növbəti monitoring keçirilib

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, sentyabrın 12-də Füzuli rayonu Alxanlı kəndinin yaxınlığında yerləşən Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının temas xəttində növbəti monitoring keçirilib.

Monitoring Azərbaycan tərəfindən ATƏT-in fəaliyyətdə

olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kasprşik, onun səhra köməkçiləri Oqnyen Yoviç və Saymon Tiller keçiriblər. Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş və nəzarət olunan Azərbaycan ərazisində monitoringi şəxsi nümayəndənin səhra köməkçiləri Gennadi Petrika, Mixail Olu və Martin Şuster keçiriblər.

Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələrinə yeni evlər verilib

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən Şirvan şəhərində və Hacıqabul rayonunda inşa etdirilmiş 4 ədəd yeni fərdi yaşayış evi Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələrinin istifadəsinə təqdim edilib.

Nazirliyin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, evlərin istifadəyə verilməsi tədbirlərində Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun, həmin rayonların icra hakimiyyətlərinin və yerli ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak ediblər.

Hər birində müasir tələblərə uyğun yaşayış şəraiti yaradılmış evlərin açılış mərasimlərində vurğulanıb ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələrinin sosial müdafiəsinə

xüsusi diqqət və qayğısı həmin insanların maddi təminatlarının gücləndirilməsi, eləcə də mənzil-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması istiqamətində məqsədyönlü addımların atılmasına imkan yaradıb. Azərbaycan Prezidentinin 2014-cü il 20 iyun tarixli Sərəncamının icrası işlərinin davamı olaraq, son iki ildə və cari ilin ötən dövründə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən 607 nəfər Qarabağ müharibəsi əlili və şəhid ailəsi yeni mənzillərlə təmin olunub. O cümlədən cari ildə Şəmkir, Tərtər, Salyan, Astara, Füzuli, Zaqatala, Qazax, Sabirabad, İmişli, Şirvan, Hacıqabul və digər rayonlarda yeni fərdi yaşayış evləri Qarabağ müharibəsi əlillərinə və şəhid ailələrinə təqdim edilib. Hazırda bu kateqoriyadan olan şəxslərin mənzillə təminatı yönündə işlər davam etdirilir.

Yeni mənzillə təmin olunan Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələri dövlət tərəfindən diqqət və qayğı ilə əhatə olun-

duqlarına, bu gün isə yeni yaşayış evləri ilə təmin edildiklərinə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə dərin minnətdarlıqlarını bildiriblər. Çıxış edənlər ölkəmizin ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi və konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsi uğrunda döyüşlərdə əlil olmuş vətəndaşlar və şəhid ailələrinin sosial təminatlarının gücləndirilməsi yönündə həyata keçirilən tədbirlərə də toxunublar. Bu təbəqədən olan şəxslər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aylıq təqaüdü, əmək pensiyası və ya aylıq sosial müavinətlə, eləcə də onların uşaqları aylıq sosial müavinətlə təmin edilir. Əlilliyi olan şəxslərin, o cümlədən Qarabağ müharibəsi əlillərinin səmərəli bərpa-müalicə xidmətləri və reabilitasiya vasitələri ilə təminatı diqqət mərkəzində saxlanılır.

Daha sonra tədbir iştirakçıları istifadəyə verilən yaşayış evlərində yaradılmış şəraitlə tanış olublar.

Azərbaycan nümayəndə heyəti Seul Müdafiə Dialogunun 6-cı toplantısında iştirak edib

Koreya Respublikasının paytaxtında Asiya-Sakit okean və Koreya yarımadasında çoxtərəfli təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlıq məsələlərinin müzakirəsi məqsədilə Seul Müdafiə Dialogunun 6-cı toplantısı keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, 46 ölkənin və 5 beynəlxalq təşkilatın təmsilçilərinin iştirakı ilə keçirilən tədbirdə Azərbaycanın Müdafiə nazirinin müavini general-leytenant Kərim Vəliyevin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti iştirak edib.

Müzakirələrdə iştirak edən Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri general-leytenant K.Vəliyev çıxışında sürətlə artan münafişələrin həlli istiqamətində çoxtərəfli əməkdaşlıq formatının vacib olduğunu deyib. O, Qafqaz regionunda mövcud olan münafişələrə toxunaraq, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münafişəsi barədə tədbir iştirakçılarında ətraflı məlumat verib. Nazir müavini regionun inkişafına və təhlükəsizliyinə mənfi təsir göstərən münafişənin həllinin uzanmasının işğalçı Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyindən irəli gəldiyini diqqətə çatdırıb.

Toplantı çərçivəsində Koreya Respublikası tərəfinin təşəbbüsü ilə iki ölkənin müdafiə qurumları arasında qarşılıqlı əməkdaşlıq imkanlarının müzakirəsi məqsədilə ikitərəfli görüş keçirilib. Görüşdə Koreya Respublikası Müdafiə nazirinin müavini Suh Ço-suk Azərbaycanın ilk dəfə olaraq Seul Müdafiə Dialogunun tədbirində təmsil olunmasına görə təşəkkürünü bildirib, gələcəkdə də Azərbaycanın bu tədbirdə iştirakının arzu olduğunu deyib.

Suh Ço-suk 2013-cü ildə Azərbaycanın və Koreya Respublikasının müdafiə qurumları arasında imzalanmış qarşılıqlı əməkdaşlığa dair Saziş çərçivəsində əlaqələrimizin genişləndirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Azərbaycan Müdafiə nazirinin müavini general-leytenant K.Vəliyev Seul Müdafiə Dialogu çərçivəsində təhlükəsizlik mövzusunda aparılan müzakirələrin əhəmiyyətli olduğunu bildirib. O, cari ildə Azərbaycan ilə Koreya Respublikası arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasının 25-ci ildönümü olduğunu yada salaraq, bununla bağlı hər iki ölkədə bir sıra tədbirlərin keçirildiyini söyləyib. Nazir müavini 2006-2007-ci illərdə dövlət başçılarının qarşılıqlı səfərlərindən

sonra bir çox sahələrdə olduğu kimi, iki ölkənin müdafiə qurumları arasında da sıx əməkdaşlığın həyata keçirildiyini diqqətə çatdırıb. Həmçinin 2013-cü ildə Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun Koreya Respublikasına rəsmi səfəri çərçivəsində imzalanmış qarşılıqlı əməkdaşlığa dair Sazişin qurumlarımız arasında əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar yaratdığı bildirilib.

General-leytenant K.Vəliyev Koreya yarımadasında yaranmış vəziyyətin danışıqlar yolu ilə həll ediləcəyinə ümidvar olduğunu söyləyib, bu istiqamətdə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində aparılan müzakirələrin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Nazir müavini həmkarını Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münafişəsi və onun həllində Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi barədə məlumatlandırıb. Bildirib ki, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü və Azərbaycan ərazilərini işğal etməsi faktlarının beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən təsdiq olunmasına baxmayaraq, ikili standartların mövcudluğu ucubandan Ermənistanın təcavüzü hələ də davam edir.

Təlim

Zirvələrin fatehləri

Məkirli siyasətiylə dünyada tanınan bədxah qonşularımızdan tarix boyu başımız bəlalər çəkib. Soyqırımlara məruz qalmışıq, torpaqlarımız işğal olunub, neçə-neçə körpə, qadın, ahıl, gənc süngülərdən keçirilərək qatlə yetirilib. Hər dövrdə sülhsevərliyi, humanistliyi ilə fərqlənən Azərbaycan xalqı bu gün də Cənubi Qafqaz bölgəsində möhkəm əmin-amanlığın, dinc qonşuluq münasibətlərinin tərəfdarıdır. Lakin məşhur bir deyimdə vurğulandığı kimi əgər sülh istəyirsənsə, müharibəyə hazır olmalısan nüansını da unutmaq lazımdır.

Təəssüflər olsun ki, ermənilər 20 ildən artıqdır ki, beynəlxalq miqyasda tanınan, BMT-nin müvafiq sənədlərində öz əksini tapan Azərbaycan torpaqlarını işğal edib və havadarlarının dəstəyi ilə beynəlxalq hüquq normalarına, dövlətlərarası sərhədlərin toxunulmazlığı prinsipinə hörmət qoymur, Qarabağın işğalını davam etdirir.

Hazırda atəşkəs rejimi mövcud olmağına baxmayaraq düşmən işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarında kəşfiyyat-diversiya qrupları vasitəsi ilə təxribatlar törətməyə, dinc əhaliyə təhlükə yaratmağa çalışır.

Səngərdə ayıq-sayıq döyüş növbətçiliyi aparan əsgərlərimiz düşməne itki verərək geri çəkilməyə məcbur edib.

Səhərə doğru dan yeri sökülür, sərin meh üzünü oxşayaraq tellərinə sığal çəkən qayğıkeş bir ananı xatırladır... Sanki sərin külək də Vətəne keşik çəkən əsgərlərə ana qayğısını hiss etdirir...

Cəbhə bölgəsi... Çiyində silah döyüş növbəsi aparan əsgərlər... Dağların sinəsində qazılan səngərlər... Barıt qoxusu... Bəli, burada müharibə ab-havası hökm sürür.

Hiyləgər düşmənin təxribatları davam etməkdədir. Yam-

yaşıl örtüyə boyanmış dağların sükutunu erməni əsgərlərinin güllə səsi pozur. Düşmən yenə də həyasızcasına mövqelərimizə güllə yağdırmaqla kifayətlənmir, dinc əhalini hədəf seçir.

Əvvəlcə qeyd edim ki, "N" hərbi hissəsi uzun illərdir erməni silahlı birləşmələri ilə üz-büz mövqədədir və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və müstəqilliyi uğrunda mübarizə aparır. Vətən, torpaq uğrunda neçə-neçə igid oğullarımız düşmənlə döyüşdə fədakarlıq göstərib.

Hərbi hissədə şəxsi heyət şəhid səleflərini yaxşı tanıyır və onları özlərinə örnək hesab edirlər.

- Əsgərlərimiz nizam-intizamı və döyüşə hazır vətənpərvər gənclərdir. Torpaq sevgisi, Vətən təəssübü olan belə igidlərin qatıldığı döyüşdə qalibiyyətimiz mütləqdir, - zabit Turab Məmmədov deyir. - Şəxsi heyətin döyüş hazırlığını yüksəltmək məqsədi ilə gecə və gündüz atışları yerinə yetirilir. Həmçinin hərbi təlimlərdə mənəvi-psixoloji hazırlığın yüksək olması daim diqqət mərkəzindədir.

Zabit Turab Kərimov ali hərbi təhsil alandan sonra cəbhə bölgəsində xidmətə başlayıb.

- Düşmən hər gün atəşkəs rejimini pozmağa cəhd edir, - deyərək zabit bildirir. - Dəfələrlə kəşfiyyat-diversiya qrupları mövqelərimizdə təxribatlar törətməyə çalışıblar. Amma qətiyyətli və ayıq-sayıq əsgərlərimiz bu cəhdlərin qarşısını qətiyyətlə alıblar. Ön xətdə dayananan hər bir əsgər torpaqlarımızın toxunulmazlığı və bütövlüyü uğrunda qəhrəmancasına vuruşmağa hazırdır. Hərbi hissə komandirinin əmrinə əsasən, döyüş növbətçiliyi təşkil

edilib və günün nizam qaydalarına mütləq şəkildə riayət olunur. Əsgərlərimizin məişəti yüksək səviyyədədir və təminatla bağlı heç bir problemimiz yoxdur. Hər bir əsgər lazımı əşya-əmlakla təmin olunub. Gecə saatlarında ayıq-sayıq növbə aparmaq üçün gecəgörmə cihazlarından istifadə olunur. Bir sözlə, günün hər vədəsində düşmən mövqeləri nəzarətimizdədir.

Gənc zabit qəhrəman əsgərlərimiz haqqında da danışır. İlk olaraq 14 ayın əsgəri olan Vüqar Zahirəvdən söz açır. Mas-

şəhidlik isə ən ali zirvədir.

Əsgər Murad Nəsirli isə Lənkəranda hərbi xidmətə çağırılıb. Sərt baxışlı əsgər qumbaraatan vəzifəsindədir. Komandirləri 15 ayın əsgəri haqqında xoş fikirdədilər. "Mən də bu gün burada döyüş tapşırığını yerinə yetirməkdən, xalqımı müdafiə etməkdən qürur duyuram. Ana Vətənimizi mərdliklə, rəşadətə qoruyuram".

Cəlilabad rayonundan hərbi xidmətə çağırılan əsgər Rəyad İsmayilovla söhbətimi davam etdirirəm. Əsgərimiz ermənilərə nifrətdən danışıraq deyir:

- Uşaq yaşlarımdan ermənilərə nifrət etmişəm. Onların xalqımızın başına gətirdiyi müsibətlər haqqında çox eşitmmişəm. Mən də yoldaşlarım kimi döyüşlərdə iştirak etməyi arzulayıram. Buna görə də barmağım tətikdə Ali Baş Ko-

mandanın əmrini gözləyirəm. Əsgərlər Niyətşah Cəbrayilov, Fərrux Rüstəmov, Vüsal Səfiyev də Vüqar kimi özlərini zirvələrin fatehləri hesab edirlər.

Əsgərlərlə söhbətimdən bir daha əmin oluram ki, zirvələrimiz etibarlı əllərdədir. Belə əsgərlər var olduqca zirvələrimiz daim qorunacaq.

**Baş leytenant
Ceyhun CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan Ordusu",
fotolar
C.CƏFƏROVUNDUR**

Hərbi liseyde valideynlərlə görüş keçirilib

Yaradıcısı ulu öndərimiz Heydər Əliyev olan Cəmiş Naxçıvanski adına Hərbi Lisey həyata vəsiqə aldığı ilk gündən hərbi olmaq arzusu ilə yaşayan gənclərin ən sevimli ünvanı olub. Bu günə qədər təhsil ocağını yüzlərlə, minlərlə gənc bitirərək hərbi peşəsinin sirlərinə dərinləndirilib. Hazırda Silahlı Qüvvələrimizin sıralarında xidmət edən zabitlərin əksəriyyəti C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin yetirmələridir.

Məktəbin kollektivi kursantlara bilikləri həvəslə aşılayır, zəruri olan hərbi vərdişləri öyrədir.

Yeni tədris ilinin başlanması ərfəsində Hərbi liseyde valideynlərlə görüş keçirildi. Tədbir

rin yüksək səviyyədə baş tutması və ziyarətçilərin təhsil ocağı ilə yaxından tanış olmaları üçün zəruri hazırlıq işləri görülmüşdü.

C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin rəisi polkovnik Raizi İsmayılov valideynlərlə görüşüb bu təhsil ocağının yaranması və fəaliyyəti haqqında onlara geniş məlumat verdi.

Sonra təhsil ocağı ilə tanışlıq başlandı. Valideynlər əvvəlcə kursantların yataq yerlərinə və tədris otaqlarına baxdılar. Həmçinin Hərbi liseyin yeməxanasına, kitabxanasına, tibb məntəqəsinə və başqa bölmələrə baş çəkdiilər, əşya, ərzaq, tədris vəsaitlərinə baxdılar. Hiss olundu ki, onlar gördüklərindən razı qalıblar.

Valideynlərin gördükləri bir daha onlarda ordumuz haqqın

da xoş təəssüratlar yaratdı. Gələcək zabitlərin təhsil ocağında hərtərəfli qayğı ilə əhatə olunması hər kəsi çox sevindirdi. Onlar övladlarının təhsil almaları üçün belə yüksək səviyyəli şərait yaradıldığına görə Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevə və ordu rəhbərliyinə minnətdarlıq etdilər. Əminliklə

qeyd etdilər ki, gənclər belə hərtərəfli şəraiti olan təhsil ocağında hərbi biliklərə dərinləndirilib, dövlətimiz üçün layiqli vətəndaş, ordumuz üçün gərəklili zabit olacaqlar.

Görüş maraqlı konsert proqramı ilə başa çatdı.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
C.Naxçıvanski adına
Hərbi Lisey

Çox müəkkəb tarixi şəraitdə Türkiyənin Azərbaycana hərbi yardımı Nuru paşanın komandanlıq etdiyi Qafqaz İslam Ordusunun təmsalında həyata keçirilirdi. Buna görə də Nuru paşanın şəxsinə həm göstərilən qardaş köməyinə görə Azərbaycan xalqının bütün Türkiyəyə olan minnətdarlıq duyğuları öz əksini tapmışdı, həm də ona olan hörmət və ehtiram duyğuları cəmlənmişdi. Nuru paşaya bəslədiyi hörmət və ehtiramı ilə xalqımız, eyni zamanda onun dərdini öz dərdi bilən bütün türk xalqına minnətdarlığını ifadə edirdi. Ona görə də Nuru paşa bu gün də Azərbaycanda böyük hörmətlə xatırlanır.

Nuru paşanın zabitlik həyatı, demək olar ki, ehlə Azərbaycanda da başa çatdı. Doğrudur, Qarabağda iştirak etdiyi antisovet üsyanları yatırıldıqdan sonra Nuru paşa onunla Türkiyə ərazisinə keçmiş Azərbaycan milli süvari alayı ilə istiqal mübarizəsində iştirak etdi. Onun bu mübarizədəki iştirakı mövcud tarixi şəraitə görə ehlə də uzun çəkmədi. Azərbaycanda ki fəaliyyəti Nuru paşanın bir türk zabiti kimi ömrünün, heç şübhəsiz ki, ən yaddaqalan səhifəsi idi. Nuru paşa sonrakı həyatı boyu həmişə Azərbaycanda keçirdiyi həyatını xoş duyğularla xatırlayırdı və bu xatirələrini öz dostları ilə də bölüşürdü.

Nuru paşanın Azərbaycana gəlişinin ilkin dövründə onun verdiyi bəzi qərarların aydınlaşdırılmasına ehtiyacı yarınsada da, tarixi şəraitə heç də tamamilə uyğun atılmayan addımları olmuşdusa da, bunun da müəyyən səbəbləri var idi. Nəzərə alınmalıdır ki, Qafqaz İslam Ordusunun komandanı kimi Azərbaycana gələndə Nuru paşanın cəmi 29 yaş var idi və o, Azərbaycana Afrika cəbhəsindən çağırılaraq göndərilmişdi. Nuru paşa tamamilə fərqli olan, dolaşq, ziddiyyətli siyasi hadisələrin cərəyan etdiyi bir şəraitə düşmüşdü və burada gedən proseslərə bütünlüklə bələd olmaq üçün müəyyən vaxt lazım idi.

Nuru paşanın Azərbaycanda ki fəaliyyətinin araşdırılması göstərir ki, ölkəni tanıdıqca, burada gedən müəkkəb proses-

lərə bələd olduqca onun dünyagörüşündə kifayət qədər ciddi dəyişikliklər baş vermişdi. Nəticə etibarilə Nuru paşa Azərbaycanın müstəqil bir dövlət kimi mövcudluğuna hər vasitə ilə çalışmışdı, fədakarlığını əsirgəmmişdi. Məsələn, 1919-cu ilin sonlarında Nuru paşa yenidən Azərbaycana göndəriləndə ona bolşevik qüvvələri ilə əməkdaşlıq imkanlarının araşdırılması tapşırığı verilmişdi. Bu məqsədlə o, Dağıstan ərazisinə yollanmışdı. Bölgədə baş verən prosesləri müşahidə edəndən sonra Nuru paşa birdəfəlik qərarlaşdırdı ki, Azərbaycanın istiqal üzərindən bolşevik qüvvələri ilə əməkdaşlığa gedə bilməz və o, Azərbaycanın istiqalyyətinə həyatı boyu sədəqətli qaldı. Nuru paşa Azərbaycanın istiqalyyətinin bərpası naminə hətta İkinci Dünya müharibəsi illərində Hitler Almaniyaşının hökumət nümayəndələri ilə müzakirələr aparmağa da cəhd göstərdi. Lakin sonradan alman faşizminin mahiyyəti aydınlaşanda Nuru paşa bu niyyətindən əl çəkməli oldu.

Nuru paşa Azərbaycandan qayıdıandan sonra bir müddət məhrumiyətli həyat sürdü. 1922-ci ildə qardaşı Ənvər paşanın Orta Asiyada şəhid olmasından sonra onun Berlinde yaşayan həyat yoldaşı Naciyyə xanımına və üç övladına himayədarlıq etmək də Nuru paşanın üzərinə düşdü. Nuru paşa qardaşının yoxluğunu onun övladlarına olan qayğısı ilə ovundurmağa çalışırdı. Ənvər paşanın xanımı Naciyyə sultan da öz xatirələrində Nuru paşanın bu ehtiramını böyük bir səmimiyyətlə anırdı: "Sənələr keçiyor. Cocuqlar təhsillərinə davam ediyor və böyüyürlər. Həmd olsun həpsi səhətli və qabiliyyətlidirlər... Günün birində onların məmləkətə dönə biləcəklərini ümid edirdim. Cocuqlarımdan ayrılmaq mənə çox güc gələ-

cəkdi. Sənələr keçdikcə bu ehtimal yaxlaşırdı. Vətəndaş olaraq məmləkətə dönmələri üçün mənim qayın bəradərim Nuru paşa çox çalışdı. Bir xeyli müraziətlərdə bulundu. Nəhayət, cocuqlarım üçün 1939-da özəl bir qanun çıxdı. Babalarının soyadı və vətəndaşlığın bütün haqlarına sahip olaraq məmləkətə dönə biləcəklər. Bunu kəndilərinə amcaları Nuru paşa təmin etdi. Nuru paşa dürüst, namuslu, pək hörmət etdiyim və sevdiyim bir insandır. Cocuqlarıma sənələrəcə həm analıq, həm də babalıq etmişdir. Kəndisinə çox şey borcluyam..."

Nuru paşanın öz ailə həyatı, demək olar ki, alınmamışdır. O bir də 1946-cı ildə, ölümündən üç il əvvəl Misirin saray ailəsindən olan İffet xanımın qızı Misli Mələk xanımla ailə qurdu. Bu zaman Nuru paşanın 56 yaş var idi. Misli Mələk xanım isə 45 yaşında idi. Müxtəsər məlumatlar Nuru paşa ilə Misli Mələk xanım arasında qarşılıqlı anlaşma və hörmət olduğundan xəbər verir. Onların övladları qalmamışdır. Nuru paşanın həlak olmasından sonra Misli Mələk xanım uzun bir həyat yaşamış və 1989-cu ildə dünyasını dəyişmişdi.

Tarix

Nuru paşa daim xatırlanır

Keçən əsrin 30-cu illərindən etibarən Nuru paşa sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmağa başladı və vaxt ötdükcə bu fəaliyyətini genişləndirməyə müvəffəq oldu. Məlumdur ki, İkinci Dünya müharibəsi illərində Nuru paşanın rəhbərlik etdiyi fabrikdə silah və sursat istehsal olunurdu. Nuru paşa 1949-cu il martın 2-də sonradan daha da genişləndirə bildiyi İstanbul Sütülcə məntəqəsindəki hərbi zavodda baş verən güclü partlayışda həlak oldu. Araşdırmaclar sübut edib ki, bu partlayış texniki normalara əməl edilməməsi nəticəsində baş vermişdi. 1949-cu il martın 2-də kapsullar saxlanılan otaqda havanın temperaturu 80 dərəcəyə qədər qalxıb və heç kim bu yüksək dərəcənin partladıcı maddələr üçün təhlükəli olduğuna diqqət yetirməyib. Partlayış güclü olduğu üçün qonşu sexlərdə saxlanılan kimyəvi və partlayıcı maddələrə də ciddi ziyan vurmuşdu.

İlk partlayış baş verəndə Nuru paşa fabrikin dəftərxanasında imiş. Partlayış baş verən kimi özünü hadisə yerinə çatdırıb və sexlərdə olan işçilərdən tələb edib ki, dərhal təhlükəsiz yerə çəkilsinlər. Özünü minaatdan təhlükəsizliyini yoxlamaq üçün ora yollanıb. Bu anbarda 2 min ədəd mina saxlanılmışdır.

Kimyəvi və partladıcı maddələrin partlaması baş verən otağın zirzəmisində tez alışan maddələrin, o cümlədən barit və trotilin saxlandığı anbar imiş. Kimyəvi maddələrin partlayışından sonra otağın döşəməsi çökür və zirzəmidə olan maddələr də partlayır. Bu partlayış son dərəcə güclü olur və hətta baş verən yanğının qarşısını almaq üçün gəlmiş yanğınsöndürənlər arasında da tələfat qeydə alınır.

Nuru paşa bu partlayış zamanı həlak olur. O, minaların saxlandığı anbara gedib çıxı-

bilməmişdi. Sütülcə fabrikinin işçilərindən olan İsmayıl Saylav adlı birisi baş verən partlayışı belə xatırlayırdı:

"Paşa bombaların yerini sorudu. Cavab alır-almaz da o tərəfə səğırdi. Bir yandan da - buraya kimşə gəlməsin - deyə bağırdı. Bu sırada kimyaxananın altında partlayıcı maddə bulunduğundan xəbərsiz olan itfaiyyə ərləri nərdivanlarda saçaqlara dırmanmışlar, içəriyə su sıxırdılar. Kəndilərinə - pək soxulmayın, içəridə məvadi-infilajiyə var, - deyə söyləndim. Fəqət duymadılar belə... Birdən sanki yer-göy qarışdı, ayağım altındakı torpaq sarsıldı və kəndimi bir kənara savrulmuş buldum. İtfaiyyə ərləri paramparça bir halda havada uçurlardı. Toz, torpaq, göy üzünə fırlamış divar parçaları. İştə o əsnada gördüklərim bunlar oldu".

Sütülcə fabrikinde partlayış baş verən günü Nuru paşanın həyat yoldaşı Misli Mələk xanım Misirə uçmuşdu. Nuru paşa günortadan sonra onu yola salaraq Sütülcə fabrikinə qayıtmış və faciə ilə üzleşmişdi. Nuru paşanın həlak olması xəbəri Misli Mələk xanıma çatdırılmışdı. O, martın 16-da İstanbulla qayıdıqdan sonra Nuru paşanın həlak olması barədə xəbər tutmuşdu.

Dəfn mərasimi İstanbul Şəhidliyində aparıldı. Nuru paşanın dəfn mərasimini əks etdirən fotosəkildən görünür ki, onun tabutunu kiçik bir qutu əvəz edir. Bu qutuda da, sözsüz ki, ona məxsus əşyalar mövcud idi. Buna baxmayaraq həmin qutu Nuru paşanın anası Aişə xanımın yanında dəfn edilərək onun üçün simvolik bir qəbir yaradıldı.

Ehtiyatda olan polkovnik Mehman SÜLEYMANOV, Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyasının dosenti, tarix elmləri doktoru

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin şəxsi heyəti ilə ictimai-siyasi hazırlıq sistemində keçirilən dərslər

Suallar:

1. Silahlı münaqişələr zamanı tətbiq olunan beynəlxalq hüquq normaları.
2. Silahlı münaqişələr zamanı tətbiq olunan beynəlxalq hüquq normalarını pozmağa görə məsuliyyət.

Silahlı münaqişələr zamanı tətbiq olunan beynəlxalq hüquq normaları

Müharibə - dövlətlər, xalqlar və sosial qrupların münasibətinin dəyişməsi, siyasi-iqtisadi və digər məqsədlərə nail olmaq üçün zorakılıq vasitələrinin tətbiqi ilə bağlı çox mürəkkəb və çoxcəhətli ictimai-siyasi hadisədir. Təəssüf hissi ilə qeyd etmək lazımdır ki, bəşəriyyət tarixi müharibələrlə zəngindir və bu gün də müasir dünyada bəzən siyasi qərarların həllində zor tətbiq edilməsi hallarına rast gəlmək olur. Müharibələrin qarşısını almaq mümkün olmasa da, dünya dövlətlərinin əksəriyyəti tərəfindən qəbul edilmiş, beynəlxalq konvensiyalarda öz əksini tapmış hüquq qaydaları mövcuddur. Bu qaydalar beynəlxalq humanitar hüququn əsasını təşkil edir.

Beynəlxalq humanitar hüquq - silahlı münaqişələr zamanı tətbiq olunan, döyüş aparılmasının müəyyən üsul və metodlarının tətbiqini qadağan edən və ya məhdudlaşdıran və silahlı münaqişə dövründə fərdin hüquqlarının qorunmasına yönəlmiş beynəlxalq-hüquqi normaların məcmusuna deyilir. Beynəlxalq hüququn bu mühüm sahəsi müxtəlif cür adlandırılır: silahlı münaqişələr dövründə tətbiq edilən hüquq; müharibə hüququ; silahlı münaqişələr hüququ; müharibə qanunu və s. Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, beynəlxalq humanitar hüquq müharibəni qadağan etmir. O, obrazlı desək, birbaşa döyüş meydanına gəlir və sifir humanist mövqedən çıxış edərək, artıq başlamış müharibəni, onun xarakterindən və başlama səbəblərindən asılı olmayaraq, müəyyən normativ çərçivəyə salmağa can atır. Bundan çıxış edərək, beynəlxalq humanitar hüququn iki başlıca məqsədini göstərmək olar:

1. Kombatant olmayanları, yəni, mülki şəxsləri və sıradan çıxmış hərbi qulluqçuları müdafiə etmək və onlarla humanist rəftarı təmin etmək. Bu məqsədi beynəlxalq humanitar hüququn bir hissəsi olan "Cenevrə hüququ" həyata keçirir. "Cenevrə hüququ" termini, əsas etibarilə, müharibə qurbanlarının müdafiəsinə dair 1949-cu il Cenevrə Konvensiyalarına istinad edilərək yaranıb.

2. Seçimsiz zorakılığın artıq əzab-əziyyətin qarşısını almaq üçün, döyüş aparılmasının müəyyən metod və vasitələrini məhdudlaşdırmaq və ya qadağan etmək. Beynəlxalq humanitar hüququn bu məqsədin həyata keçirilməsinə yönəlmiş hissəsi "Haaqa hüququ" adlandırılır (1899 və 1907-ci illərdə Haaqa sülh konfranslarında qəbul olunmuş müvafiq sənədlərə istinadən).

Beynəlxalq humanitar hüquq, əsas etibarilə, müqaviləyə söykənir. Bu sahədə aşağıdakı

Mövzu: Silahlı münaqişələr zamanı tətbiq olunan beynəlxalq hüquq normaları.

saizləri göstərmək olar:

- partlayıcı və yandırıcı güllələrin istifadəsinin ləğv edilməsi haqqında Sankt-Peterburq Bəyannaməsi (11 dekabr 1868);
- asanlıqla dönə bilən və yastılanan güllələrin istifadə olunmaması haqqında Haaqa Bəyannaməsi (29 iyul 1899);
- quru müharibəsinin qanun və adətləri haqqında IX Haaqa Konvensiyası (Quru müharibəsinin qanun və adətləri haqqında 18 oktyabr 1907);
- boğucu, zəhərli və ya digər belə qazların və bakterioloji vasitələrin müharibədə tətbiqinin qadağan olunması haqqında Cenevrə Protokolu (17 iyun 1925);
- genosid cinayətinin qarşısının alınması və cəzalandırılması haqqında Konvensiya (9 dekabr 1948);
- müharibə qurbanlarının müdafiəsinə dair Cenevrə Konvensiyaları (12 avqust 1949);
- quruda döyüşən silahlı qüvvələrdə yaralı və xəstələrin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında Cenevrə Konvensiyası (I Konvensiya);
- dənizdəki silahlı qüvvələrdə yaralı, xəstə və gəmi qəzasına uğramış üzvlərinin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında Cenevrə Konvensiyası (II Konvensiya);
- hərbi əsirlərlə rəftara dair Cenevrə Konvensiyası (III Konvensiya);
- müharibə zamanı mülki şəxslərin müdafiəsinə dair Cenevrə Konvensiyası (IV Konvensiya);
- silahlı münaqişə zamanı mədəni mülkiyyətin qorunması haqqında Haaqa Konvensiyası (14 may 1954);
- bakterioloji (bioloji) və zəhərli (toksinli) silahların işlənilməsi, istehsal edilməsi və ehtiyata toplanılmasının qadağan olunması, onların məhv olunması haqqında Konvensiya (10 aprel 1972);
- ətraf mühiti dəyişikliyə uğradan vasitələrdən hərbi və ya istənilən digər düşmən məqsədlərlə istifadə olunmasının qadağan edilməsi haqqında Konvensiya (10 dekabr 1976);
- 12 avqust 1949-cu il Cenevrə Konvensiyalarına əlavə Protokollar;
- Beynəlxalq silahlı münaqişə qurbanlarının müdafiəsinə dair Protokol (I Protokol, 8 iyun 1977);
- qeyri-beynəlxalq xarakterli silahlı münaqişə qurbanlarının müdafiəsinə dair Protokol (II Protokol, 8 iyun 1977);
- hədsiz zərərli sayıla bilən və ya seçimsiz nəticələrə malik ola bilən müəyyən adi silah növlərinin istifadəsinə qoyulan qadağalar və ya məhdudiyetlər haqqında Konvensiya (10 oktyabr 1980).

Konvensiyaya 3 protokol əlavə olunmuşdur:

- aşkar edilməyən qəlpələr haqqında Protokol (I Protokol),
- minaların, mina-tələlərin və digər qurğuların tətbiqinə qoyulan qadağalar və ya məhdudiyetlər haqqında Protokol (II Protokol);

- yandırıcı silahların tətbiqinə qoyulan qadağalar və məhdudiyetlər haqqında Protokol (III Protokol).

Sadalanmış bu beynəlxalq müqavilələr içərisində beynəlxalq humanitar hüquq üçün ən əhəmiyyətli, şübhəsiz ki, müharibə qurbanlarının müdafiəsinə dair 1949-cu il Cenevrə Konvensiyaları və onlara 1977-ci il Əlavə Protokollarıdır.

Beynəlxalq humanitar hüququn əsas prinsipləri:

- hərbi zərurət və ictimai qaydanın qorunması həmişə insana hörmətlə uzlaşdırılmalıdır;
 - sıradan çıxarılmış şəxslər, həmçinin bilavasitə döyüşlərdə iştirak etməyənlər hörmət, müdafiə və humanitar hüquqa malikdirlər;
 - döyüş aparılmasının metod və vasitələrinin seçilməsində vuruşan tərəflər üzərinə məhdudiyetlər qoyulmalıdır.
- Beynəlxalq humanitar hüququn tətbiqi prinsipləri:
- Toxunulmazlıq prinsipi.**
- Bu prinsipin əsası:
- döyüş meydanında həlak olan toxunulmazdır; əsir düşənlərinin həyatının mühafizə olunmaq hüququ vardır. Açıq surətdə tabe olan (əsir düşən) şəxsləri öldürmək olmaz;
 - işğəncə, alqaldıcı və qeyri-insani cəza qadağan olunur;
 - hər bir kəsin qanun qarşısında insan hüquqlarının tanınması hüququ vardır;
 - hər bir kəsin onun şərəfinə, ailə hüquqlarına, əqidəsinə və adətlərinə hörmət hüquqları vardır;
 - əzab çəkən hər kəsə və onun konkret fiziki-psixoloji vəziyyətində zəruri olan qulluq göstərilməlidir;
 - hər bir kəsin ailəsi ilə əlaqə saxlamaq və kömək almaq hüququ vardır;
 - heç kim qanunsuz yol ilə mülkiyyətindən məhrum edilə bilməz.

Müdafiə prinsipi.

Dövlət onun əlinə keçmiş şəxsin istər milli, istərsə də beynəlxalq səviyyədə hüququnu təmin etməlidir. Əsir onu tutmuş qoşunların deyil, onların tabe olduqları dövlətin ixtiyarındadır. Düşmən dövlət əsir götürdüyü şəxslərin şəraiti və saxlanmasına görə, işğal etdiyi ərazidə işə ictimai əsasla və xidmət sahələrinin qorunmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Müharibə hüququna aid prinsiplər:

- müharibə edən tərəflər mülki əhali və mülki obyektləri qorumaq üçün həmişə mülki əhali və kombatantları (döyüşənləri) fərqləndirməlidir;
- əsas məqsədi mülki əhalini qorxuya salmaq olan zorakılıq aktları ilə hədələmə qadağan olunur;
- münaqişə edən tərəflər mülki əhalini qorumaq və ya heç olmazsa mülki əhali arasında təsadüfi itkilər və ya təsadüfi zərərdən imkanı daxilində qaçmaq üçün mümkün olan bütün ehtiyat tədbirlərini görməlidir;
- yalnız Silahlı Qüvvələrin heyətinə daxil olan şəxslər düşmən üzərinə hücum edə və ona

müqavimət göstərə bilərlər;

- müdafiə olunmayan yerlərə hücum etmək qadağandır;
- elmi tədqiqatlar aparılan və ya xeyriyyə təşkilatları yerləşən binalara və xalqların mədəni və mənəvi irsini təşkil edən tarixi abidələrə, incəsənət əsərlərinə və dini ibadət yerlərinə yönəlmiş hər hansı düşmənçilik hərəkatına yol verilməsi qadağandır;
- qurğu və tikililərə, onlardan mülki əhaliyə təhlükə yarana biləcəyi halda, hücum etmək qadağandır;
- mülki əhali hərbi obyektlərin hücumlarından müdafiəsi üçün istifadə edilə bilməz;
- mülki obyektlər hücum obyekti ola bilməz. Mülki əhalinin yaşaması üçün zəruri olan obyektləri məhv etmək və ya başqa yerə köçürmək qadağandır;
- qarət qadağandır.

Hərbi əməliyyatlar aparılmasının metod və vasitələrinə görə, məhdudiyet prinsipinin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, hərbi əməliyyatları kiməsə lüzumsuz zərər vura və ya həddən artıq əzab verə biləcək silah və ya metodlardan istifadə etməklə aparmaq qadağandır. Həmin prinsipin əsası:

- hədəflərə fərq qoymadan edilən hücumlar qadağandır;
- mülki əhali arasında itkilərə səbəb olacaq və mülki obyektlərə zərər vura biləcək hücumlar qadağandır;
- hərbi əməliyyatlar zamanı təbii mühitin qorunması üçün qayğı göstərilməlidir;
- mülki əhali arasında müharibə aparmaq metodu kimi acılıqdan istifadə etmək qadağandır;
- xəyanətə əsaslanan hərbi əməliyyatlar qadağandır.

Silahlı münaqişələr zamanı tətbiq olunan beynəlxalq hüquq normalarını pozmağa görə məsuliyyət

Azərbaycan Respublikası müstəqillik qazandıqdan sonra bütün qanunvericilik aktları beynəlxalq hüququn normalarına uyğunlaşdırılmışdır. O cümlədən də Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 116-cı maddəsilə silahlı münaqişələr zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozmağa görə cinayət məsuliyyəti müəyyən edilib.

Silahlı münaqişələr zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozmaq dedikdə aşağıdakılar nəzərdə tutulur:

- mühüm dağıntılara səbəb ola bilən müharibə üsullarından istifadə etmə;
- ətraf mühitə qəsdən geniş, uzun sürən və ciddi ziyan vurma;
- sülhməramlı tədbirlərin həyata keçirilməsinə və ya humanitar yardım göstərilməsinə cəlb olunmuş şəxsi heyətə, o cümlədən Qırmızı Xaç və ya Qızıl Aypara fərqləndirici emblemləri olan heyətə, tikililərə, qurğulara, neqliyyat vasitələrinə hücum etmə;
- hərbi əməliyyatların aparılma üsulu kimi mülki əhali ara-

sında yaranmış acılıqdan istifadə etmə;

- yetkinlik yaşına çatmayanları Silahlı Qüvvələrə cəlb etmə;
 - hərbi zərurətdən irəli gəlməyən genişmiqyaslı dağıntılar törətmə;
 - müdafiə olunmayan ərazilərə, yaşayış məntəqələrinə və silahlılaşdırılmış zonalara hücum etmə;
 - hərbi hədəf olmayan, aydın görünən və fərqləndirilən, o cümlədən xüsusi mühafizə olunan tarixi, dini, təhsil, incəsənət, xeyriyyə, tibb obyektlərinə, xəstə və yaralıların yerləşdirildiyi yerlərə hərbi zərurət olmadan hücum etmə;
 - müvəqqəti barışıq haqqında, yaxud həlak olanların və ya yaralıların döyüş meydanından aparılması, dəyişdirilməsi və ya daşınması məqsədilə döyüş əməliyyatlarının dayandırılması barədə sazişi pozma;
 - mülki əhaliyə və ya döyüşlərdə iştirak etməyən ayrı-ayrı mülki şəxslərə hücum etmə;
 - hərbi əməliyyat bölgələrində əhaliyə qarşı zorakılıq göstərmə, quldurluq etmə, əmlaklarını məhv etmə, habelə hərbi zərurət bəhanəsi ilə əmlakı qanunsuz olaraq alma;
 - dağıdılması mülki əhali arasında böyük itkilərə səbəb ola bilən və mülki obyektlərə əhəmiyyətli zərər vura bilən qurğulara hücum etmə;
 - hərbi əməliyyatlarda birbaşa iştirakını aşkar surətdə dəyərli, həmçinin silahlı olmayan və ya silahını yerə qoymaqla təslim olan, yaxud yaralanma və ya başqa səbəbdən müqavimət göstərə bilməyən şəxsə hücum etmə;
 - işğal olunmuş ərazilərdə öz mülki əhalisinin bir hissəsini yerləşdirmə;
 - hərbi əsirlərin və mülki şəxslərin Vətənə qaytarılmasını əsassız olaraq gecikdirmə;
 - Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı dövlətlərarası müqavilələrlə qadağan edilmiş silahları, müharibə vasitələrini və üsullarını silahlı münaqişələrdə tətbiq etmə.
- Yuxarıda göstərilən hüquq pozuntularına görə yeddi ildən on beş ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə və ya ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzası müəyyən edilmişdir.
- İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbəri mövzunu yekunlaşdırarkən dinləyicilərə bir daha xatırlatmalıdır ki, Ermənistanın silahlı qüvvələri 1991-1993-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının ərazisinin 20 faizini işğal etməyə müvəffəq olmuşdur. Bu işğalın səbəbləri və nəticələri haqqında əvvəlki ictimai-siyasi hazırlıq dərslərində ətraflı məlumat verilmişdir. Ancaq qeyd etmək lazımdır ki, ermənilərin öz işğalçı planlarını həyata keçirərkən həm dinc əhaliyə, həm də yaralanmış və əsir düşmüş döyüşçülərimizə qarşı törətdikləri vəhşiliklər II Dünya müharibəsində faşistlərin törətdikləri vəhşiliklərlə müqayisədə daha dəhşətlidir. Burada qrup rəhbəri dinləyicilərə 26 fevral - Xocalı faciəsini xatırlatmalıdır.

**Müdafiə Nazirliyi
Mənəvi-Psixoloji
Hazırlıq və İctimaiyyət
Əlaqələr İdarəsi**

Cəbhə bölgəsində növbəti görüş

Gəncə Qarnizonu Zabitlər Evinin təşkilatçılığı ilə "Vətən Uğrunda!" Səyyar Təbliğat Dəstəsi cəbhə bölgəsində əsgərlərlə növbəti görüş keçirib.

Hərbi qulluqçularla keçirilən görüşlərdə şəxsi həyətin mənəvi-psixoloji du-

rumu, sosial-məişət şəraiti, tibb xidməti, qidalanması və digər mövzularda söhbətlər aparılıb.

Səyyar Təbliğat Dəstəsinin texniki-təbliğat vasitələrinin imkanlarından istifadə edilməklə ön xətdə yerləşən hərbi qulluqçular üçün musiqi nömrələri və hərbi vətənpərvərlik mövzusunda filmlər nümayiş edilib.

**Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti**

Xəbərlər:

hadisələr, faktlar

İsveçdə əcnəbi hərbcilərin iştirakı ilə iri hərbi təlimlər başlanılır

İsveç KİV-lərinin ölkənin Müdafiə Nazirliyinə istinadən yaydığı məlumata görə, bu gün krallıq ərazisində son 20 ildə ən irimiqyaslı hərbi təlimlər olan "Aurora 2017"

başlanılır.

Məlumatda bu təlimlərin eyni vaxtda ölkənin hərbi-dəniz, quru və hərbi-hava qüvvələrindən istifadə edilməsi ilə şərtlənən özünə-məxsusluğu qeyd edilir. Həmçinin mülki təşkilat və şəxslərin, təxminən 20 min İsveç hərbcisinin iştirak edəcəyi hərbi manevrlərin miqyası vurğulanır.

Bu təlimlərin digər fərqli cəhəti onların iştirakçı heyətindədir. Belə ki, ABŞ, Fransa, Norveç, Finlandiya, Danimarka, Litva və Estoniyanın silahlı qüvvələrindən 1500 əsgər də təlimlərdə iştirak edəcək. Onların iştirakı ilə birgə məşqlər olacaq.

Sentyabrın 29-dək davam edəcək təlimlər Hotland adası, Heteborq şəhəri, habelə krallığın paytaxtı və onun ətrafında keçiriləcək. Əsas ssenari düşmənin yaxşı təşkil edilmiş hücumuna qarşı əks-həmlə olacaq.

Terrorçuların Sinay yarımadasına hücumu nəticəsində 18 polis həlak olub

Sinay yarımadasının Al-Ariş şəhərində terrorçular polisin dörd zirehli avtomobilini uzaq məsafədən partladılar. Hücum nəticəsində 18 polis həlak olub və Misir təhlükəsizlik qüvvələrinin 7 nümayəndəsi yaralanıb.

Terrorçular eyni vaxtda uzaq məsafədən idarə etməklə bir neçə partlayıcı qurğunu işə salıblar və sonra avtomat silahdan polislərə atəş açıblar. Bütün bunlar böyük miqdarda qurbanla nəticələnib.

Hazırda Sinay yarımadasında şəhərlərin küçələrində və iri mərkəzlərdə təhlükəsizlik qüvvələrinin gücləndirilməsi müşahidə edilir.

Təhlükəsizlik qüvvələri Sinayda təhlükəsizliyin təmin olunması, ekstremist elementlərin sığınacaq yerlərinin tapılması və onların məhv edilməsi üçün genişmiqyaslı əməliyyata başlayıblar.

Türkiyədə bir həftə ərzində 57 terrorçu zərərsizləşdirilib

Türkiyənin Daxili İşlər Nazirliyi son bir həftə ərzində 57 terrorçunun zərərsizləşdirildiyini bildirib.

Keçirilən 285 əməliyyat nəticəsində 39 terrorçu öldürüldü, 3-ü isə sağ ələ keçirilib. On beş terrorçu isə təslim olub.

İraqda əməliyyat nəticəsində 4 terrorçu zərərsizləşdirilib

İraqın Zap bölgəsində terrorçulara qarşı əməliyyat təşkil edilib.

Əməliyyat nəticəsində 4 terrorist zərərsizləşdirilib.

Əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Misirdə 3500 il əvvələ aid mumiyyalar tapılıb

Misirdə 3500 il əvvələ aid yeni mumiyyalar tapılıb.

Mumiyyaların hamısı eyni məzarda aşkar edilib.

Araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, həmin məzar

kralın zərgərinə aid olub. Məzarda zərgərin, onun həyat yoldaşının və uşaqlarının mumiyyaları tapılıb.

**AZƏRTAC-ın
materialları əsasında**

Güclü dövlət anlayışı həm də ordunun güdrəti ilə ölçülür. Bu gün Silahlı Qüvvələrimizin döyüş hazırlığını daha da artırmaq üçün vacib tədbirlər yerinə yetirilir.

"N" hərbi hissəsində də şəxsi heyətin döyüş hazırlığına xüsusi önəm verilir. Manqa komandiri Zamiq Məmmədovun şəxsi heyətilə keçirdiyi sıra hazırlığını izləmək qərarına gəlirəm.

- İrəli addımla marş! - komandası verilən kimi şəxsi heyət tapşırığı yerinə yetirir. Hiss edirsən ki, heyət nəfərləri öz vəzifə borclarını mükəmməl mənimsəyiblər. Atılan addımlar sübut edir ki, izlədiyim əzəmət, dəyişiklik aylarla çəkilən zəhmətin nəticəsidir.

Şəxsi heyətin belə yüksək sıra hazırlığına malik olmasının, uğur qazanmasının sirri nədedir? - sualı ilə müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu Zamiq Məmmədova müraciət edirik.

- İstəyimizdə ısrarlı, özünənamılı və hərbi sahədə savadlı olmaq əsas prinsipi-

Sıra hazırlığı

İlk addımlar atılır...

pimizdir. Hər bir əsgər uğur qazanmaq üçün ezməkar olmalıdır.

Göyçay rayonundan olan əsgər Nadir Salmanov qazandıqlarına görə komandirlərinə minnətdar olduğunu bildirdi: "Məhz onların bizlərə aşılacağı xüsusiyətlər, öyrətdiyi hərbi qaydalar, nizam-intizam, verilən hərbi biliklər sayəsində döyüş vəzifəmizi yerinə icra edirik. Vətəndəymlərimizin borcundan çıxmaq mümkün olmadığı kimi, komandirlərimizin də borcundan çıxmaq mümkün olmadığıdır. Onlara olan borcumuzu Vətənimizin qarşısında ödəməliyik".

- Torpaqlarımızın işğaldan azad olunması başlıca məqsədimizdir, - deyərək Vəli Vəliyev bildirdi: - Hər birimiz torpağımızı, Vətənimizi sevməyə borclu-yuq. Vətəni sevmək böyük əxlaqi keyfiyyətdir. Bu sevgi ilə hərbi xidmətə gəlirik ki,

Vətənimiz Azərbaycana xidmət edək və torpaqlarımızı yağıldardan təmizləyək. Təlim və məşqlərdə əldə etdiyimiz hər nailiyyət Vətən sevgimizdən qaynaqlanır.

Əsgərlər Afiq Abdullayev, Hüseyin Hüseyinov və Elxan Mehdiyev də bildirdilər ki, etibarlı Vətən müdafiəçiləri sırasında olmaqdan qürur duyurlar. Bu gün onlar yaxşı bilirlər ki, onların

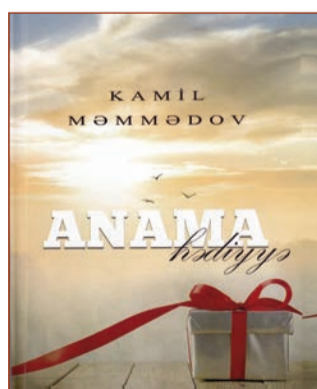
hər biri üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirməyə hazır olmalıdır. Axı Xankəndini, Şuşanı, Kəlbəcəri, Laçını və digər müvəqqəti işğal altında olan torpaqlarımızı azad etmək müasir gəncliyimizin əsas amalıdır.

**Kapitan
Məhəmməd ƏLİYEV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Yeni nəşrlər

Oxunaqlı şeirlər kitabı

Kamil Məmmədov Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbini bitirib. Şeirə, poeziyaya böyük marağı var. Bu marağı ötürü deyil...

Hər şeir oxucuların düşüncələrinə hopa bilmir. Əgər şeirin məzmunu oxucuya doğma deyilsə, əgər məzmun yüksək bədii dəyərlərlə təqdim edilmirsə, əgər misraların fikri yükü kö-nülə yatmırsa, şeir zəifdir və oxucuların diqqətini çəke bilmir. Şeirlər kitabı da bu qənaətlə "yaxşı kitab", "zəif kitab" kimi fərqləndirilir; Kamil Məmmədovun "Anama hədiyyə" kitabını "yaxşı kitab" hesab etmək olar.

Kamil Məmmədovun şeirlərində Vətən "ətri" var və bu "ətri" hər birimizə doğmadır. Bu şeirlərdə vətən-

daşlıq mövqeyi, vətəndaşlıq borcu hiss edilir. Ermənilərin Azərbaycandan ərazi iddiası elan edilməmiş müharibəyə səbəb oldu. Ərazi bütövlüyümüz uğrunda döyüşlərdə yüzlərlə əsgərimiz, zabitimiz şəhid oldu. Onların hər biri vətənpərvərlik örnəyidir. Kamil Məmmədov belə ömürlərin ölməliyini də qələmə alır, belə ömürlərə şeirlər həsr edir. "Şəhid" şeirində "Şəhidlərə borclu-yuq" deyən müəllif bu borcun nə-

dən ibarət olduğunu demir, bu borcun nə borc olduğu hiss olunur. Şeirin uğuru da bundadır. Eyni ruh şairin "Yolumu gözləmə" şeirində də duyulur.

Füzuli rayonunun Alxanlı kəndində ermənilərin törətdiyi faciə şair olaraq Kamil Məmmədovun da düşüncələrini titrədir. "Qızı ilə az qala eyni biçimdə olan" bir körpənin (Zəhranın - R.H.) düşmən mərmisindən həlak olması onun duyumunu şeirləşdirib ("Bu gün çox darıxdım, səninçün qızım").

Cəfər Cabbarlının "Ana" şeirini heyecansız oxumaq mümkün deyil. Ana haqqında yazılan şeirləri həmin duyumun zərrələri bilmişəm. Kamil Məmmədov da bu mövzuya sevgilərlə müraciət edir. Həm də sosial mühitlə bu müqəddəs varlıq arasında münasibətə poetik biçim verməklə. "Çətinliklərin əlindən qaçanda sənin qucağına sığınım" ("Ana") deyən

şairə görə, həyatın, ömrün istinad nöqtəsi Anadır!..

Sevgi şeirləri həmişə maraqla oxunur. Hər sevgi ayrılıqda bir dünyadır və böyük dünyanın verə bilmədiyini də verməyə qadirdir. Kamil Məmmədov üçün bu dünyanın - sevda dünyasının böyük dünyaya açılan pəncərəsi təbəssümdü. Kö-nül xoşluğundan doğan, kö-nül xoşluğunun yaratdığı təbəssümdü. Şair böyük inamla, qətiyyətlə deyir ki, "Çox gözəl yaraşır üzə təbəssüm".

Bu inam, bu qətiyyət həm də ona görə belə davamlıdır ki, şair demişkən, "kö-nül almaq istəyəndə sözə ehtiyac olmur" ("Təbəssüm").

"Qəlbini sevdini qıza yuxuda verən" ("Yuxulu sevdam") bədii "mən" sevdasızlara ərklə deyir ki, "sevdiyini unutma" ("Unutma"), yeni sən dünyaya sevmək üçün gəlib-sən. Sev. Bu sevda səni arzuladığın meqamlara çatdırır bilər...

Ümumiyyətlə, Kamil Məmmədovun "Anama hədiyyə" şeirlər kitabı oxunaqlıdır, şeirlər düşündürücüdür...

**Rəşid HÜSEYNOV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Azərbaycan Respublikası Müdafiə nazirinin şəxsi heyət üzrə müavini - Şəxsi Heyət Baş İdarəsinin rəisi general-leytenant

Müsabiqə

“Gücümüz birlikdədir”

Kərim Vəliyevin müvafiq əmrinə əsasən, mənəvi-psixoloji hazırlıq işinin əsas tərkib hissəsi sayılan mədəni-asudə işin təşkili və vəziyyətin öyrənilməsi, şəxsi heyətin mədəni-maarif tərbiyəsi tədbirlərinin təşkilinin, nümunəvi

xidmətin və qabaqcıl təc-rübənin təbliği üçün Silahlı Qüvvələr və qoşun növləri, Əlahiddə Ümum-qoşun Ordu, birlik və birləşmələrdə şəxsi heyət arasında "Gücümüz birlikdədir!" mövzusunda rəsm müsabiqəsi başlanıb.

Bu il dekabrın 31-dək davam edəcək müsabiqədə qalib yerləri tutanlar mükafatlandırılacaq.

1-ci yer - 150 azn;
2-ci yer - 100 azn;
3-cü yer - 50 azn.

Qaliblərə diplomlar da təqdim olunacaq.

Hərbi qulluqçuların Gəncə şəhərinə ekskursiyası təşkil olunub

Gəncə Qarnizonu Zabıtlar Evinin təşkilatçılığı ilə bir qrup hərbi qulluqçunun Gəncə şəhərinin tarixi yerlərinə ekskursiyası təşkil edilib.

Əsgərlər Gəncə Qala Qapılarını, Gəncə İmamzadə Dini Memarlıq Abidə Kompleksini, dünya şöhrətli şairimiz Nizami Gəncəvinin məqbərəsi və müfəkkirin muzeyini, eləcə də Sovet İttifaqı Qəhrəmanı İsrail Məmmədovun ev muzeyini ziyarət ediblər.

Hərbi qulluqçular muzey-

lərdə toplanmış eksponatlarla tanış olub, Gəncənin qədim tarixi, xalqımızın zəngin mədəni irsi, incəsənət abidələri, yüksək mədəniyyəti, bölgənin adət-ənənələri barədə geniş məlumatlar əldə ediblər.

**Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti**

Ermənistanda ölkəni birdəfəlik tərk edənlərin sayı kəskin şəkildə artıb

İllərdir dərin iqtisadi böhrandan çıxış yolu tapa bilməyən Ermənistanda miqrasiya əsas problem olaraq qalır. Əvvəllər vətəndaşlar xaricə yalnız iş tapmaq üçün gedirdilərsə, hazırda işğalçı ölkəni birdəfəlik tərk edənlərin sayı kəskin şəkildə artıb.

Fransızdilli "Nuvel Darmeni" saytının məlumatına görə, Ermənistanda miqrasiya problemi bütün dövrlərdə olub. Lakin heç vaxt indiki kimi geniş miqyas almayıb. Bunun əsas səbəbi əhəlinin ümitsizliyidir. Ermənistan vətəndaşları hökumətə inanmırlar. Ona görə də yaşamaq üçün başqa ölkələrə üz tuturlar.

Ermənistan Statistika Komitəsinin məlumatına görə, son illərdə 15 min 200 nəfər ölkə vətəndaşlığından imtina edərək getdikləri yerlərdə daimi məskunlaşıblar.

Sosioqlar bildirirlər ki, miqrasiyanın artması Ermənistana mənfi nəticələr gətirir. Belə davam edərsə, beş ildən sonra Ermənistanda hərbi xidmətə çağırışçı tapılmayacaq. Dövlət işə vergi yığmaq üçün obyekt tapa bilməyəcək. Çünki ölkəni sosial vəziyyətləri ağır olanlarla yanaşı, iş adamları da tərk edirlər. Onları narahat edən əsas problem qanunsuzluq, anarxiya, rüşvət və korrupsiyadır. İşğalçı ölkədə S.Sarkisyan hakimiyyəti insanların gələcəyini oğurlayıb.

AZƏRTAC

Hərbi ənənələr, yeniliklər

ARMA zirehli transportyoru

Taktiki, təkərli ARMA zirehli transportyoru Türkiyənin Otakar şirkəti tərəfindən hazırlanıb. 2010-cu ilin iyununda Parisdə keçirilən "2010-

cihazlanmadan istifadə etməyə imkan verir. Həm də ARMA zirehli transportyorunun yüksək taktiki-texniki xüsusiyyətləri vardır. ARMA

eni 2.708 metr və hündürlüyü 2.223 metrdir. Onun gövdəsi bioloji və kimyəvi silahlardan tamamilə mühafizə olunub, xüsusi oturmaqlarla təchiz edilib ki, bu da heyəti və desantları minə partlayışının təsirindən qorumağa imkan verir.

ARMA zirehli transportyoru dönmə dayığında quraşdırılmış 12,7 mm-lik pulemyotla silahlanıb, bundan başqa əllə və distansion idarə olunan geniş nomenklaturalı silahlarla da təchiz edilə bilər. 450 at gücündə su ilə soyudulan turbodizelli mühərrikə malikdir, F-34 və F-54 yanacağından istifadə edilir. Onun yolda sürəti saatda 105 kilometrdir. Maşının transmissiyası avtomat ötürücü və bir pilləli paylama qutusundan ibarətdir. ARMA suda üzmək və hər cür şəraitdə manevr etmək qabiliyyətinə malikdir.

**Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

Eurosatori" sərgisində nümayiş etdirilib. Komandir, sürücü və səkkiz nəfərdən ibarət heyəti olan zirehli transportyor yüksək mobilliyə, minaəleyhinə və ballistik müdafiyyə malikdir. Onun inşası müasir döyüş tələblərini və başqa taktiki məsələləri həll etmək üçün müxtəlif silahlanma və

6x6 xüsusi təyinatlı təkərli zirehli nəqliyyat vasitələri quru qoşunlar üçün hazırlanıb. Döyüş maşınının hazırlanmasına 2007-ci ildə başlanılıb və tam olaraq Otakar şirkəti tərəfindən maliyyələşdirilib. Zirehli transportyorun çəkisi 18500 kiloqram, yükqaldırması 4500 kiloqram, uzunluğu 6.428 metr,

İdman

Azərbaycan gimnastı dünya kubokunda qızıl medala sahib olub

Kişi və qadın idman gimnastikası üzrə Macarıstanın Sombatxey şəhərində keçirilən dünya çempionatı öncəsi "Challenge" seriyasına aid sonuncu dünya kuboku mərhələsində Azərbaycan təmsilçisi Marina Nekrasova ilk dəfə olaraq qızıl medala layiq görülüb. Dayaqlı tullanma hərəkətləri üzrə təsnifat mərhələsindən 3-cü yerlə finala keçən komandamızın lideri final çıxışını daha da mükəmməlləşdirərək qələbə qazanıb.

Marina növbəti final çıxışını isə gimnastika tirində icra edərək, 8-ci yerlə kifayətlənib.

Turnirdə digər təmsilçilərimiz Yuliya İnşina, Yekaterina Tişkova, Murad Ağarzayev və Bence Talas arasında isə ən yaxşı nəticəni dayaqlı tullanma üzrə final mərhələsində medalın bir addımlığına qərarlaşan Yuliya göstərmişdir.

Azərbaycanın qadın karateçisi "Grand Winners" mükafatına layiq görülüb

Azərbaycanın karate üzrə qadınlardan ibarət milli komandasının üzvü İrina Zaretska (68 kq) 2017-ci ilin "Grand Winners" mükafatına sahib olub.

Dünya Karate Federasiyasının təsis etdiyi bu mükafat ən nüfuzlu turnir sayılan karate üzrə birinci kateqoriyalı Premyer Liqada il ərzində hər çəkiddə ən yüksək nəticə göstərən idmançılara verilir.

İ.Zaretska 2017-ci ildə 21 yaşadək gənclər arasında Avropa çempionu, Rotterdambə və Dubayda Premyer Liqaların qalibi olub, Rabatdakı növbəti turnirdə bürünc medal uğrunda görüşə çıxıb.

Mayda Bakıda IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının qalibi olan ukraynalı legionerə Dünya Karate Federasiyasının "Grand Winners" mükafatı Leypsiqdə Premyer Liqa turnirində təqdim edilib.

Azərbaycanın polo komandası Bakıda keçirilən dünya kuboku yarışlarının qalibi olub

Azərbaycanın "Elite Horse and Polo Klub" komandası Bakıda keçirilən arena polo üzrə dünya kuboku yarışlarının finalında İsveçrənin Esviva Polo Klub St.Moritz" klubunu 11,5:5 xal hesabı ilə məğlub edərək yarışın qalibi olub.

Bu mötəbər yarışda komandamızın heyətində Elçin Camallı, Rəşad Həsənov, Əli Rzayev, Amil Nazozov, Tərlan Qurbanəliyev, komandanın baş məşqçisi və oyunçusu Andres Laplasette çıxış ediblər. Azərbaycan təmsilçisinin kapitanı Elçin Camallı turnirin ən yaxşı oyunçusu seçilib.

Azərbaycan Respublikası Atçılıq Federasiyasının (ARAF) və Beynəlxalq Polo Federasiyasının (BPF) birgə təşkilatçılığı ilə Bine Atçılıq Mərkəzində təşkil edilən arena polo üzrə dünya kuboku yarışlarına sentyabrın 10-da yekun vurulub.

Üçüncü yer uğrunda gərgin idman mübarizəsi şəraitində keçən görüşdə ABŞ-ın "Grand Champions Polo Klub" komandasının poloçuları Monakonun "Monte-Karlo Polo Team" kollektivi üzərində 6,5:3 xal hesabı ilə qələbə qazanıblar.

**AZƏRTAC-ın
materialları əsasında**

Məsul katib

polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98
Məktublər şöbəsi: (012) 510-64-28;

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şofaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şorq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

leytenant
Mahmud MÖHBALİYEV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələndirilərək "Hərbi nəşriyyat"ın mətbəəsində hazır
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalarla rəy verilmir,
təqdim edilən yazılar müəlliflə qaytarılmır.
Qəzeti mod.gov.az saytıdan oxuya bilərsiniz.

Lisensiya № 361

Sifariş № 365

Nüsxə 4600